

Matemātiskajā modelēšanā balstīta teritoriālā statistika – bezdarba līmenis

Elvijs Siliņš

Centrālā statistikas pārvalde

Mērķi

- Apmierināt augošo datu lietotāju pieprasījumu pēc detalizētākas statistikas,
- Ražot detalizētāku statistiku ar augstāku precizitāti,
- Iepazīstināt ar eksperimentālo statistiku – iegūt datu lietotāju vērtējumu par rezultātiem.

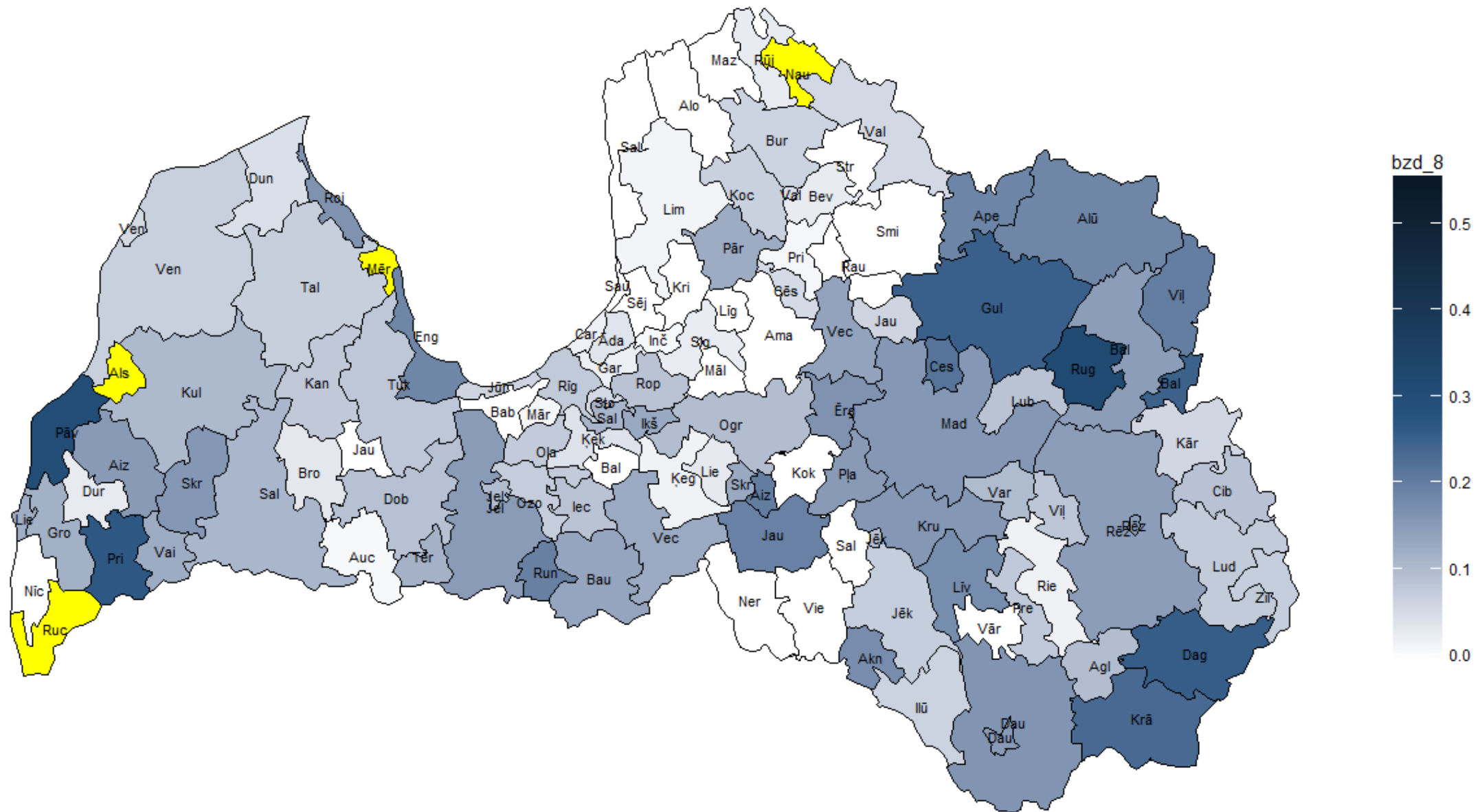
Definīcijas

- Bezdarbnieki ir visas personas no 15 līdz 74 gadiem, kas ir:
  - bez darba,
  - darbu meklējošas,
  - pašlaik pieejamas nodarbinātībai.
- Bezdarba līmenis ir bezdarbnieku īpatsvars atbilstošās vecuma grupas ekonomiski aktīvo (bezdarbnieku un nodarbināto) iedzīvotāju kopskaitā.

Darbaspēka apsekojums

- Viens no galvenajiem Darbaspēka apsekojuma (turpmāk - DSA) mērķiem – iegūt informāciju par ekonomiskās aktivitātes rādītājiem (nodarbinātību, bezdarbu un ekonomiski neaktīvajiem iedzīvotājiem),
- Ar apsekojumu netiek iegūta precīza informācija mazās populācijas apakškopās.

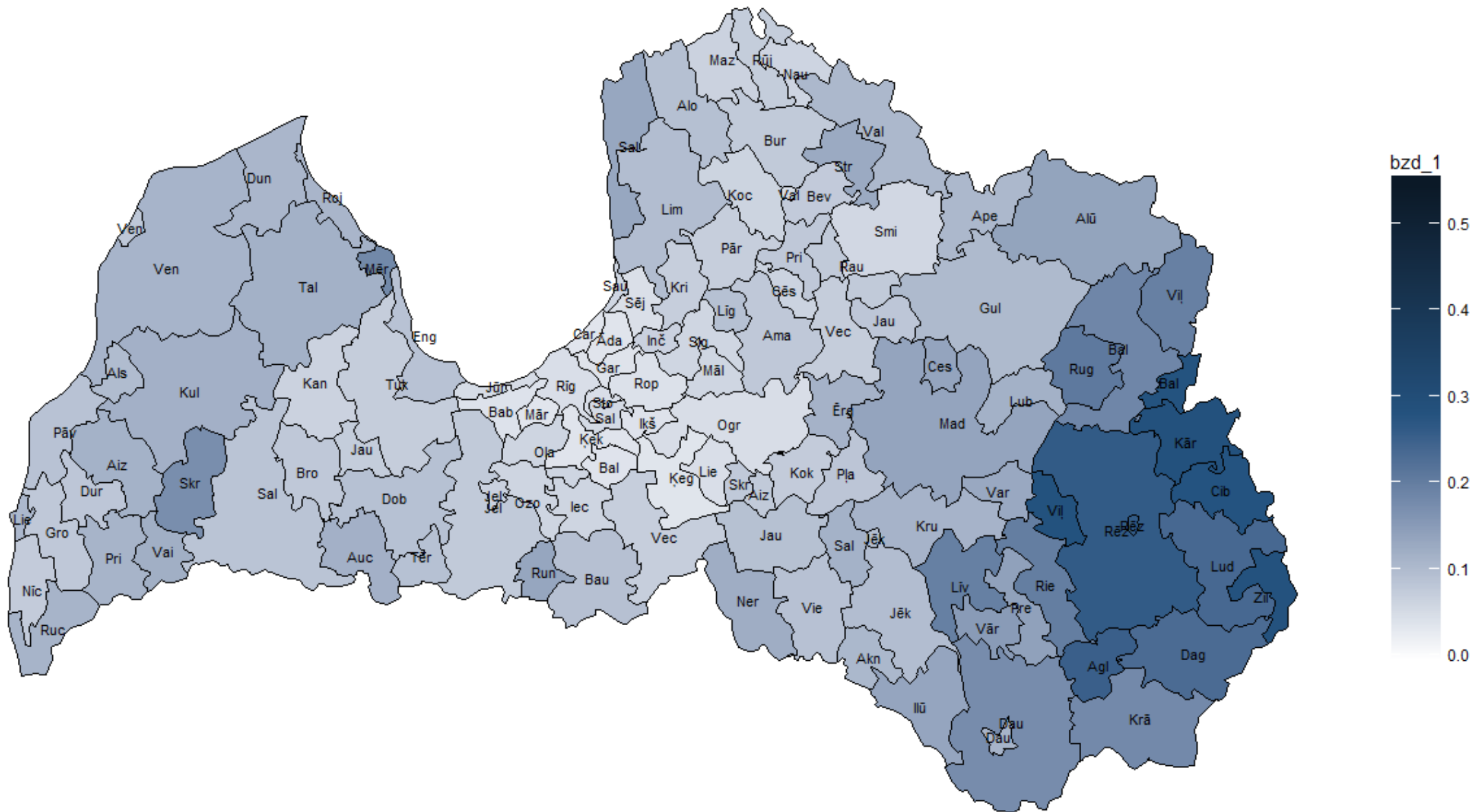
Bezdarba līmenis 2017. gada DSA

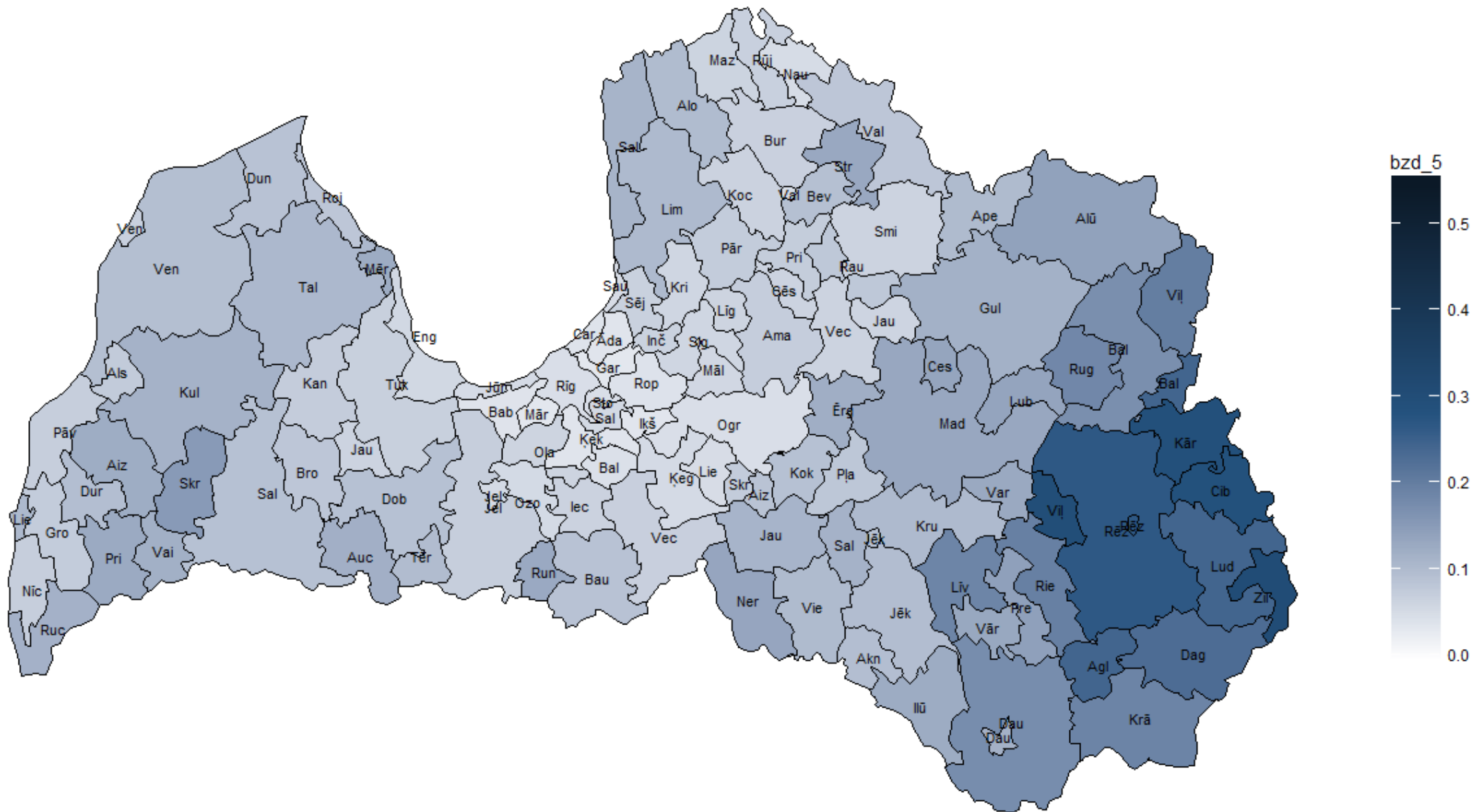
1. Tautas skaitīšanas dati

- Kopš 2015. gada, gatavojoties 2021. gada tautas skaitīšanai (turpmāk-TS), reizi gadā tiek sagatavoti dati par katru Latvijas iedzīvotāju,
- Dati sevī ietver informāciju par:
  - demogrāfiju,
  - ekonomiskās aktivitātes statusu,
  - nozarēm un profesijām (tikai nodarbinātajiem),
  - izglītību.
- Veidoti no administratīvo reģistru un citu avotu datiem,

TS 2016 rezultāti novadu līmenī

TS 2017 rezultāti novadu līmenī

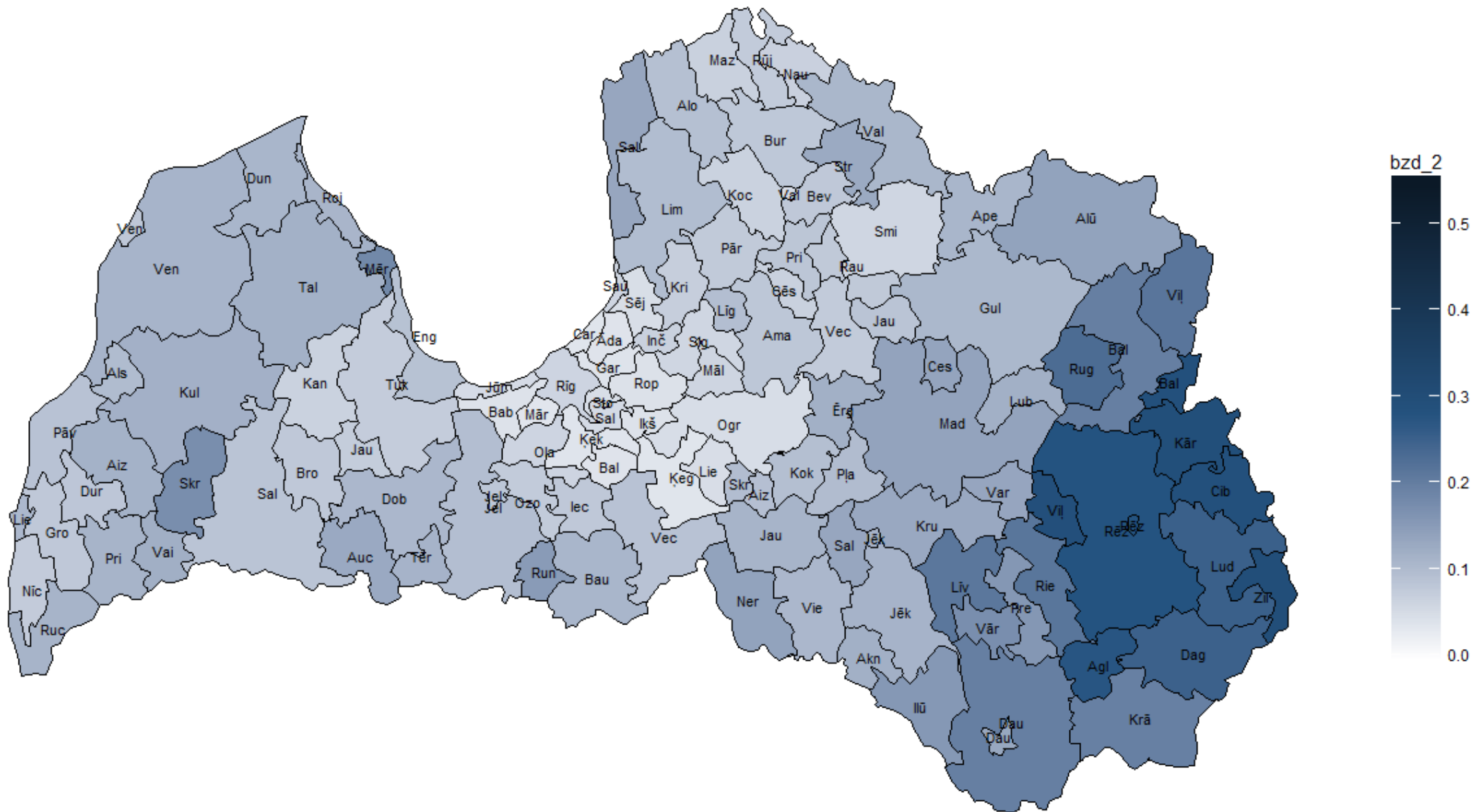

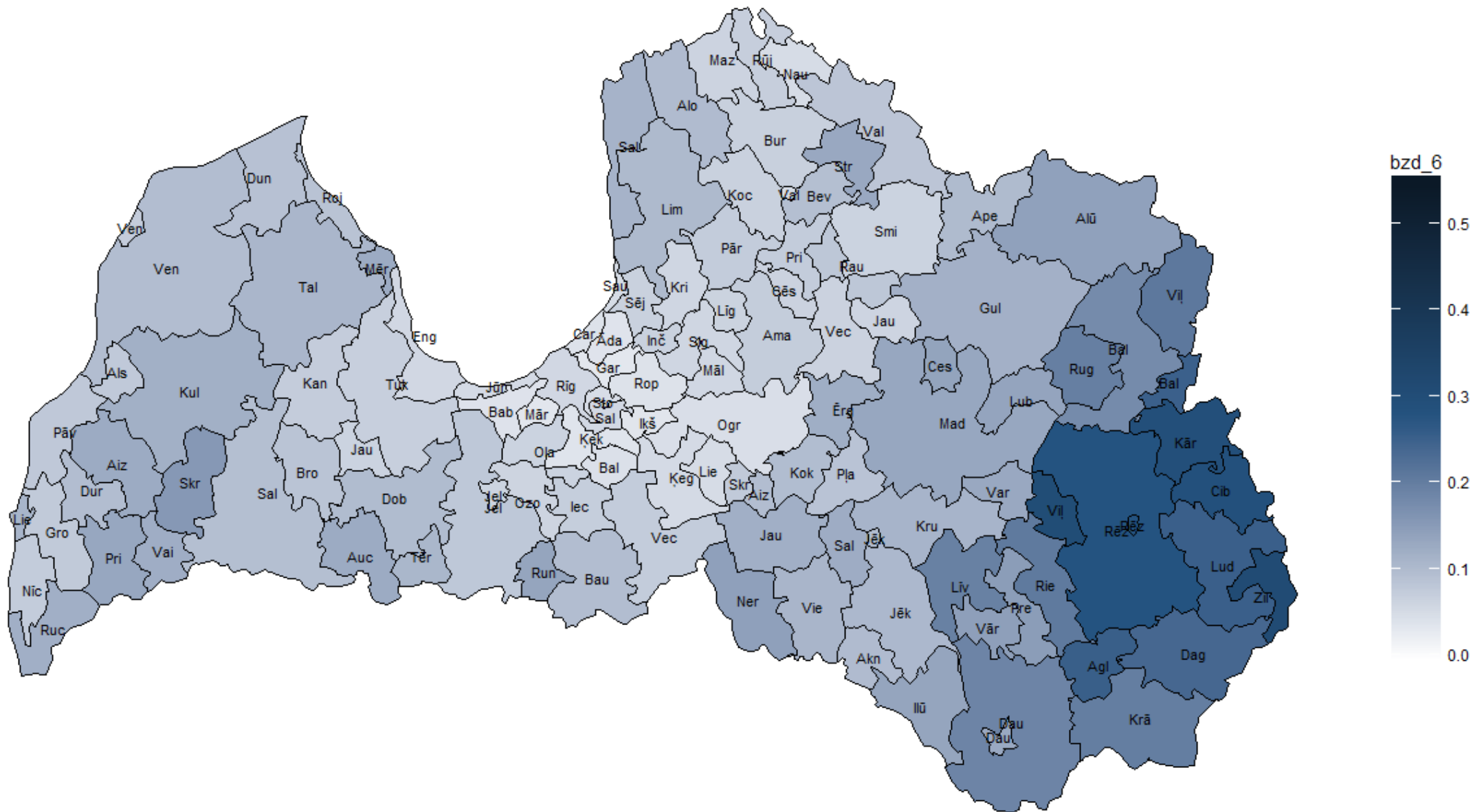
2. Bezdarbnieku imputācija

- Nepieciešams identificēt tās personas, kas ir bezdarbnieki, bet nav reģistrējušās Nodarbinātības valsts aģentūrā (turpmāk – NVA),
- DSA tiek novēroti bezdarbnieki atbilstoši bezdarbnieka definīcijai (neatkarīgi no reģistrācijas statusa NVA),
- Pēc personas pazīmēm (dzimums, vecums, tautība, ģimenes stāvoklis, dzīvesvietas reģions un darba ņēmēju ienākumi) ir izveidots imputācijas modelis, kas klasificē, vai konkrētā persona ir bezdarbnieks,
- Modeļa izveidei tiek izmantoti DSA dati.

TS 2016 rezultāti ar bezdarbnieku imputāciju

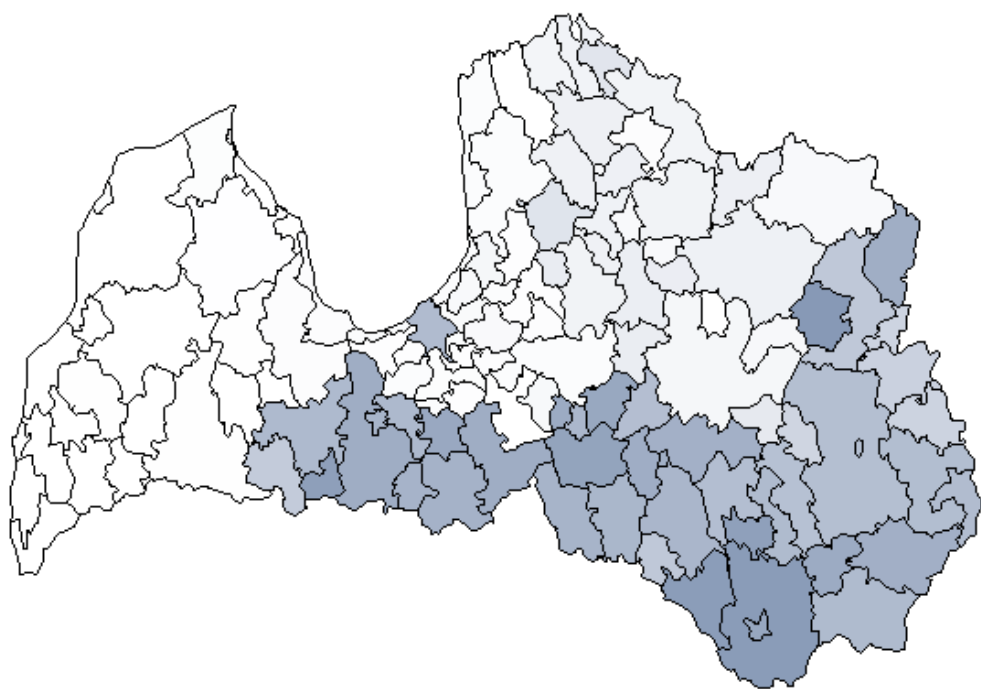

TS 2017 rezultāti ar bezdarbnieku imputāciju

Izmaiņas 2016. un 2017. gadā

2.metode_2016 - 1.metode_2016

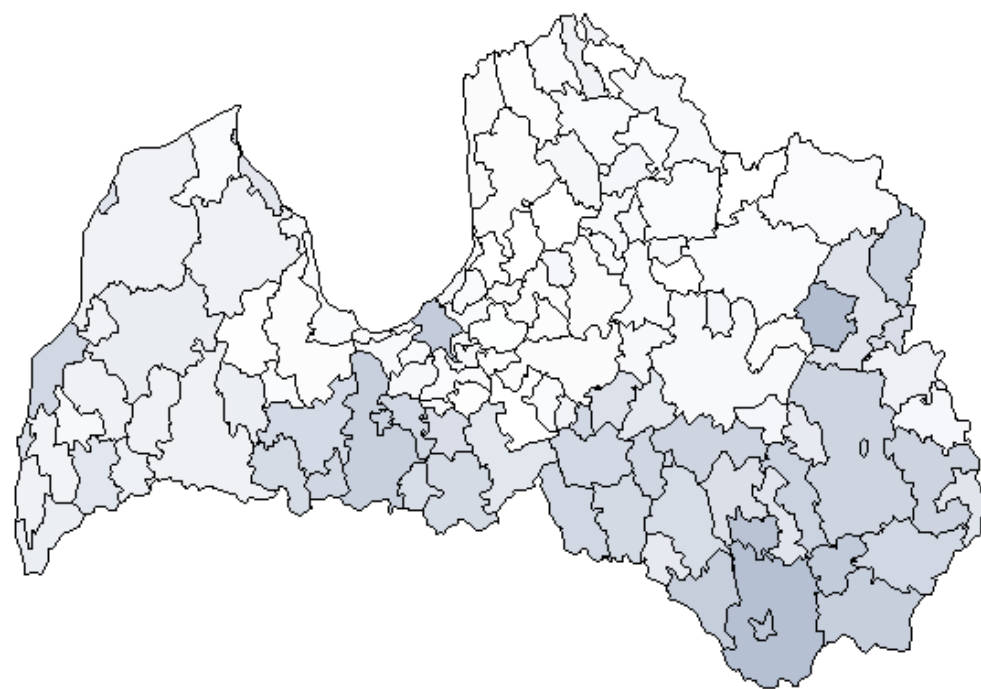

2.metode_2017 - 1.metode_2017

izm_1

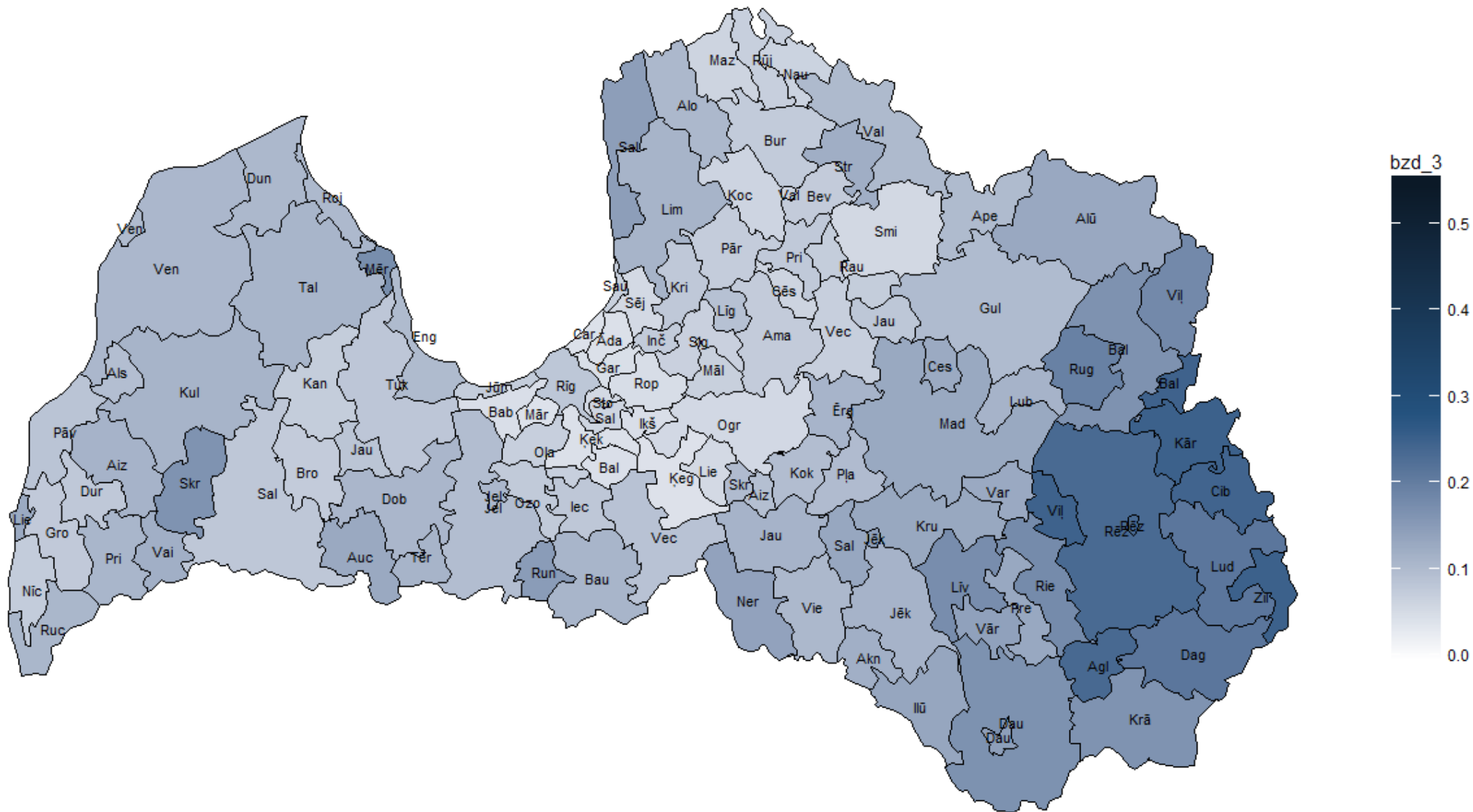
izm_3

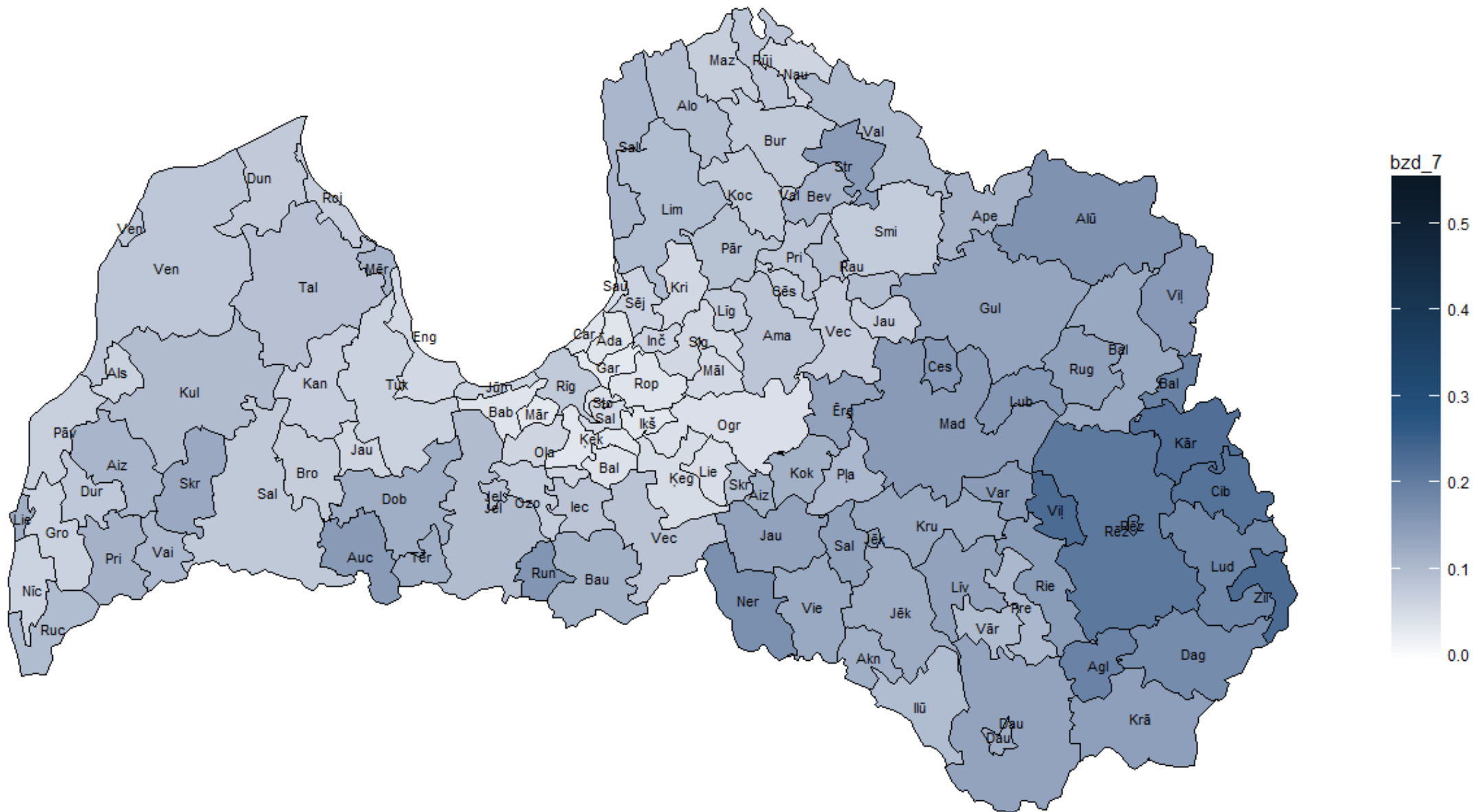
3. TS rezultātu saskaņošana ar DSA

- DSA dod iespēju pietiekami precīzi novērtēt bezdarba līmeni valstī un pietiekami lielās populācijas apakškopās.
- Lai papildus uzlabotu precizitāti iegūtajiem TS rezultātiem, ir veikta TS datu un DSA rezultātu saskaņošana:
  - Izvēlamies pietiekami precīzus DSA rezultātus, kas raksturo iedzīvotāju ekonomisko aktivitāti:
    - Nodarbināto, bezdarbnieku un ekonomiski neaktīvo iedzīvotāju skaits sadalījumā pēc dzimuma, vecuma un dzīvesvietas.
  - Veicam TS datu kalibrēšanu (korigēšanu) tā, lai atbilstošie TS rezultāti būtu saskaņoti ar izvēlētajiem DSA rezultātiem.

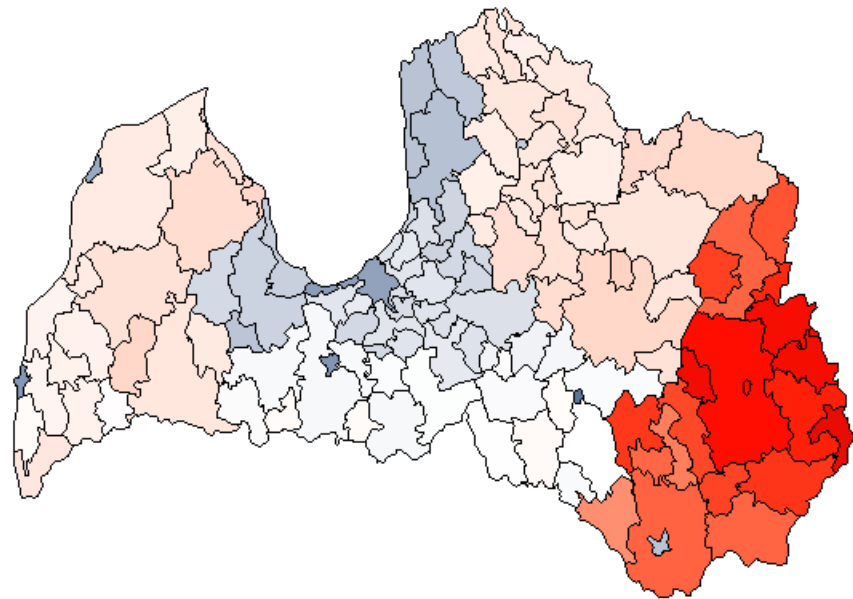
TS 2016 rezultāti ar bezdarbnieku imputāciju, kas kalibrēti uz DSA

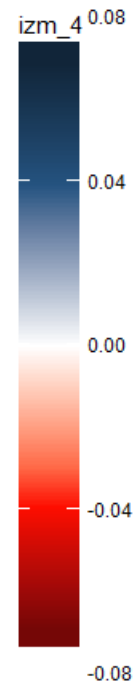
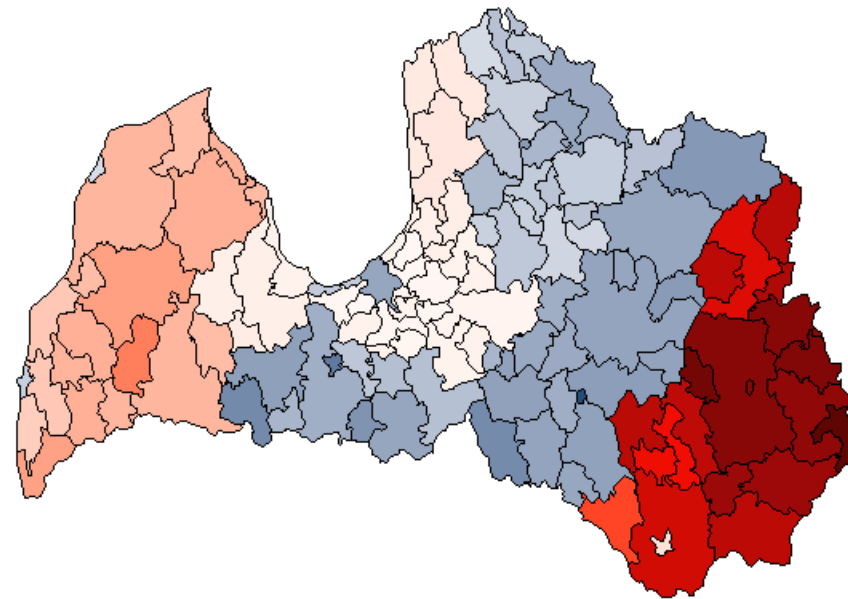
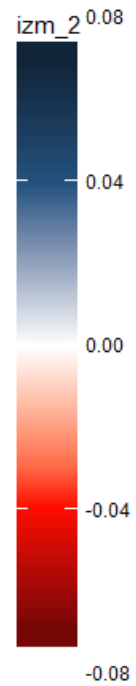
TS 2017 rezultāti ar bezdarbnieku imputāciju, kas kalibrēti uz DSA

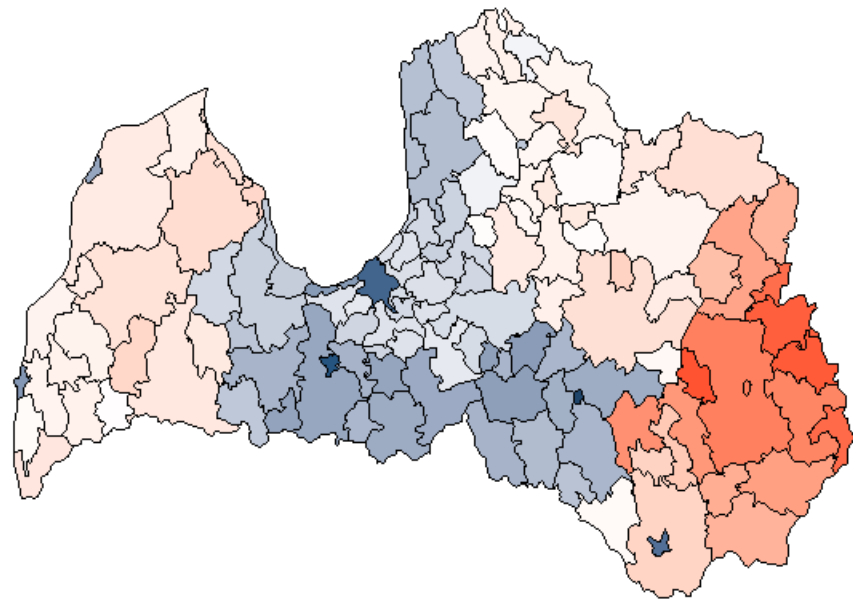
3.metode_2016 - 2.metode_2016

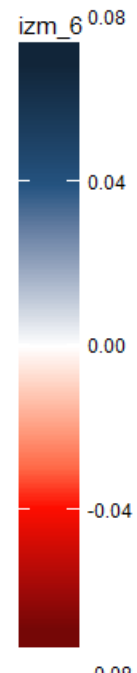
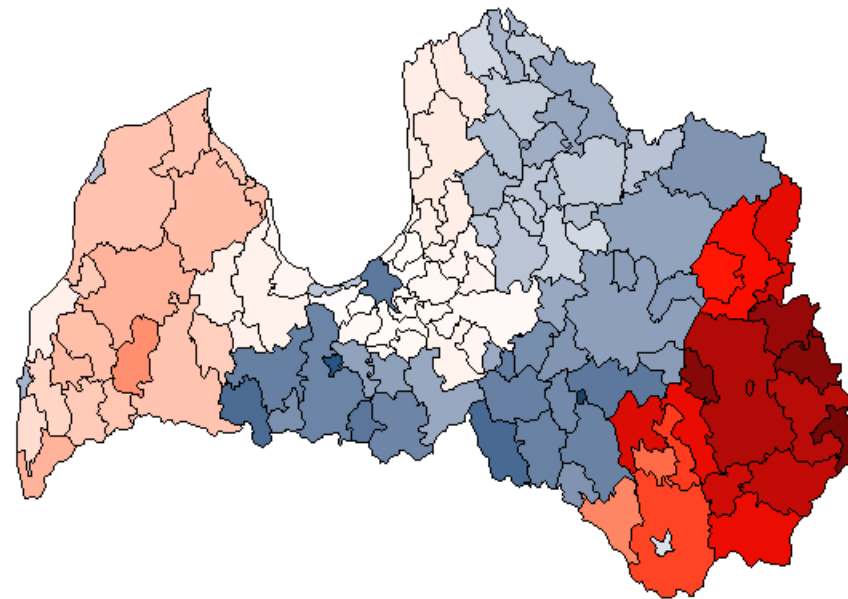
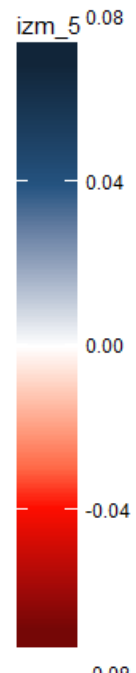
3.metode_2017 - 2.metode_2017

3.metode_2016 - 1.metode_2016

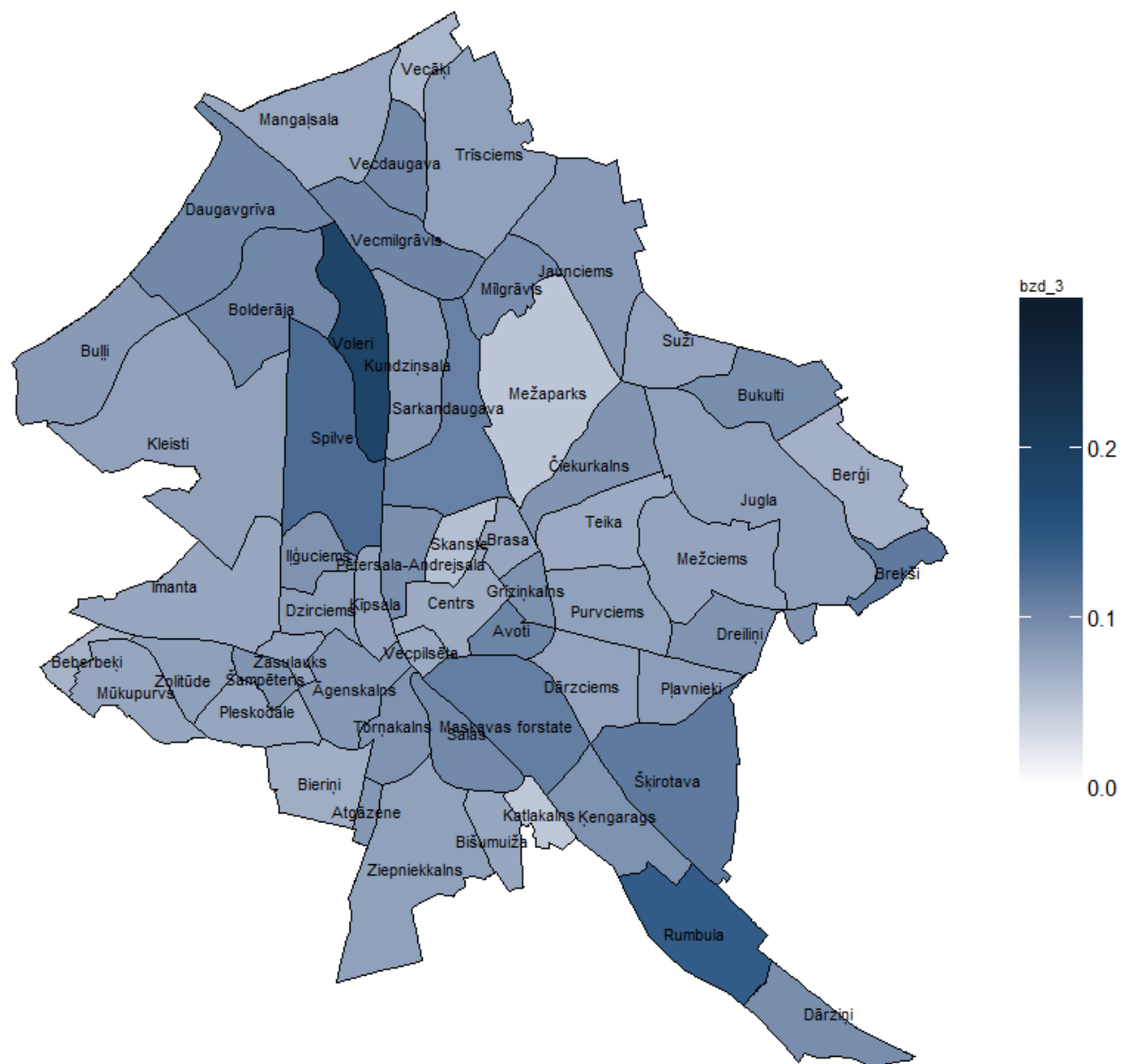

3.metode_2017 - 1.metode_2017

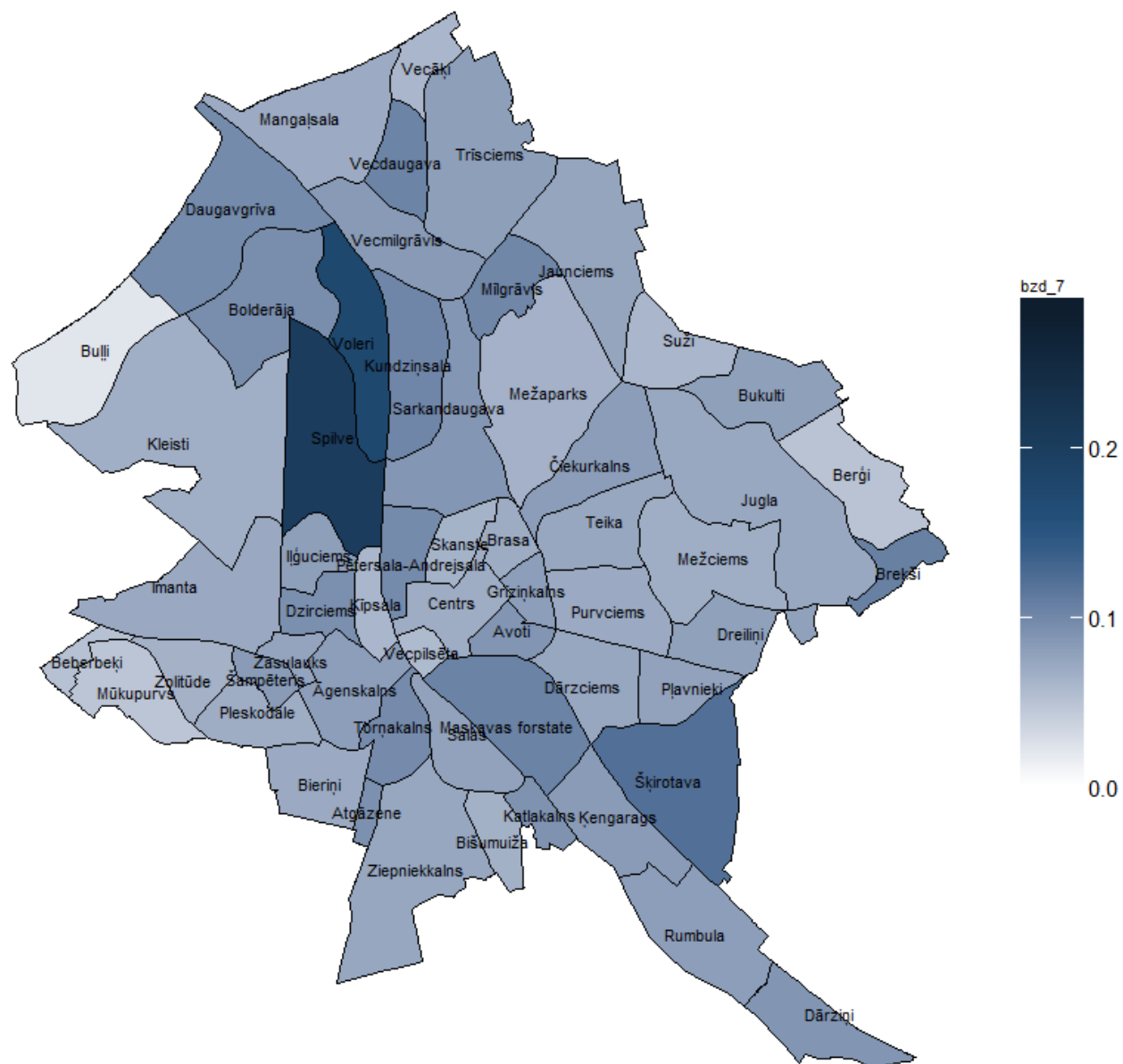

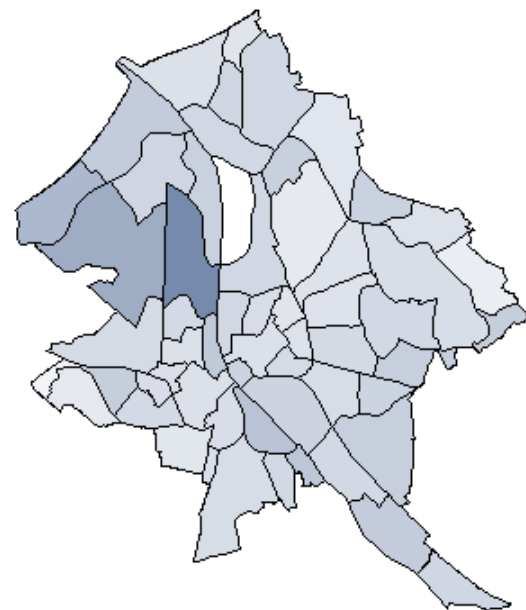
TS 2016 rezultāti ar bezdarbnieku imputāciju, kas kalibrēti uz DSA

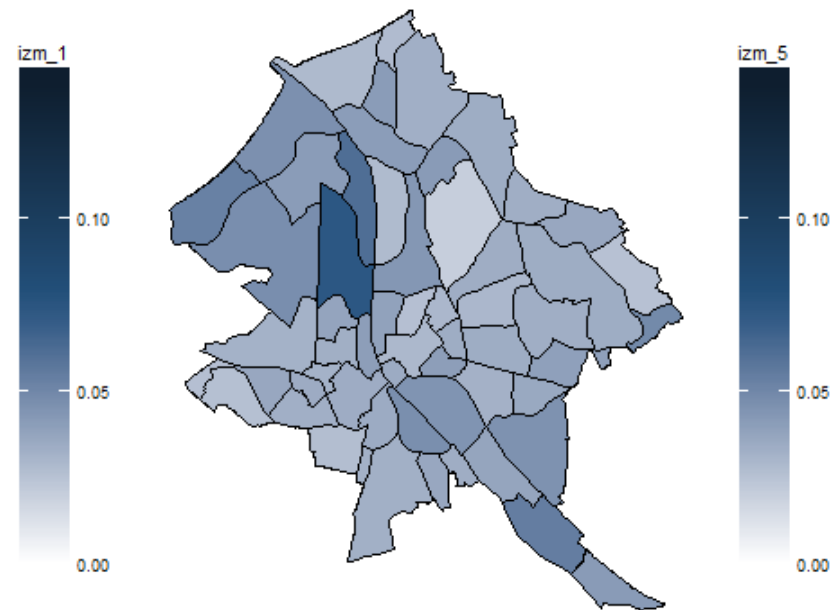
TS 2017 rezultāti ar bezdarbnieku imputāciju, kas kalibrēti uz DSA

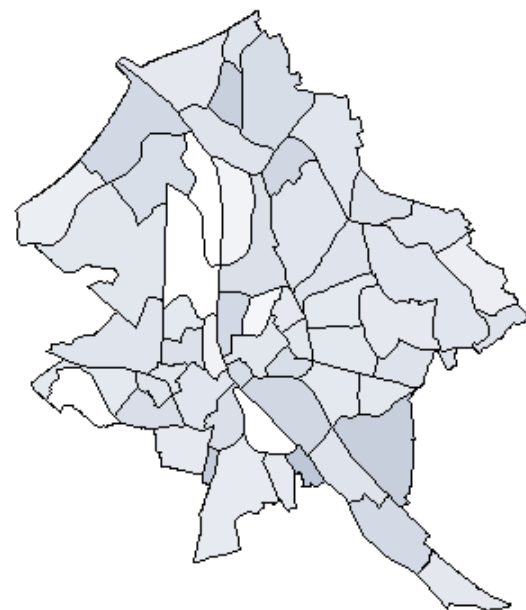
2.metode_2016 - 1.metode_2016

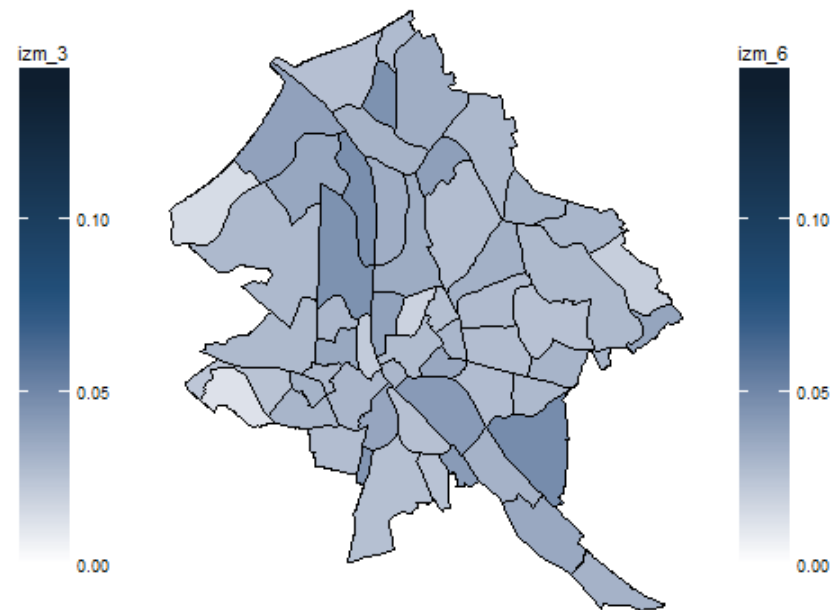
3.metode_2016 - 1.metode_2016

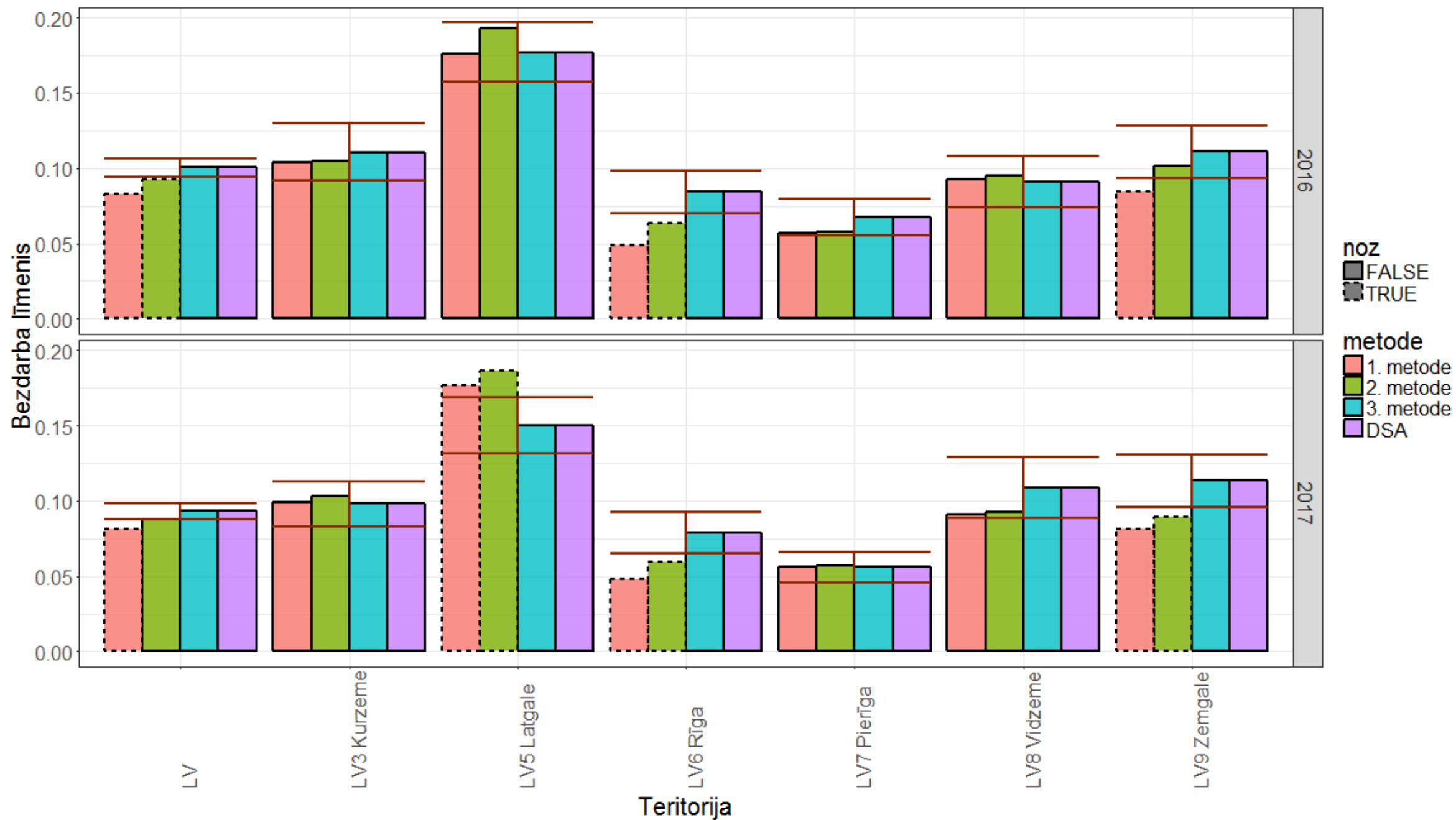
2.metode_2017 - 1.metode_2017

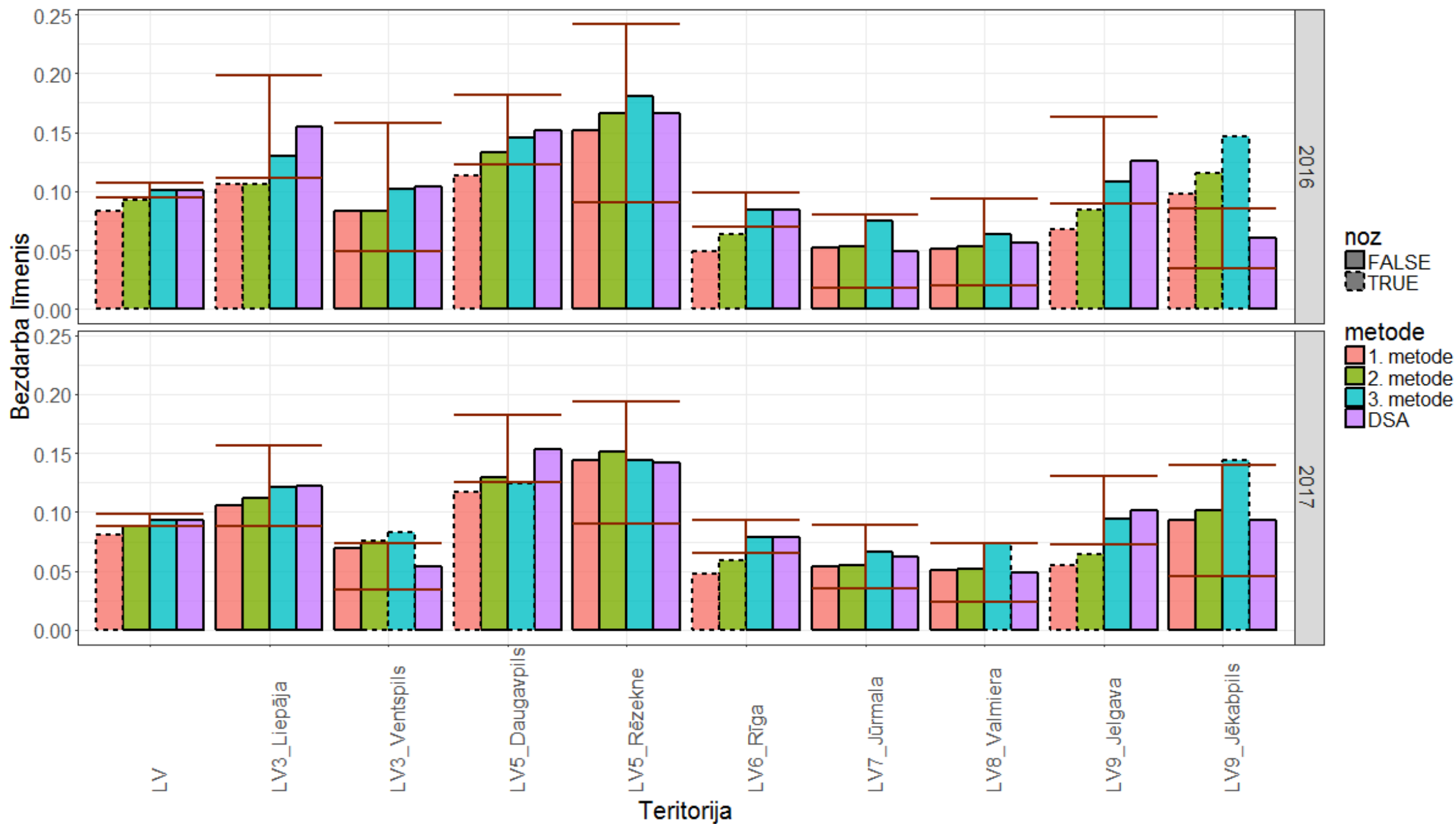
3.metode_2017 - 1.metode_2017

Rezultāti reģionos

Rezultāti lielpilsētās

Secinājumi

- Ir iegūti provizoriskie ekonomiskās aktivitātes rādītāji administratīvajās teritorijās (teritoriālajās vienībās) ar dažādām metodēm,
- Pēc iegūtajiem rezultātiem redzams, ka bezdarba līmeņa izmaiņas detalizētās teritorijās ir ar reģionālu ietekmi, proti, novados, kuri ir viens otram blakus, bet atrodas dažādos reģionos, tiek «iekrāsoti» dažādās krāsās,
- Lai iegūtu kvalitatīvāku teritoriālo statistiku, būtu nepieciešams turpināt darbu, tajā skaitā citu metožu izpēti.

Paldies!

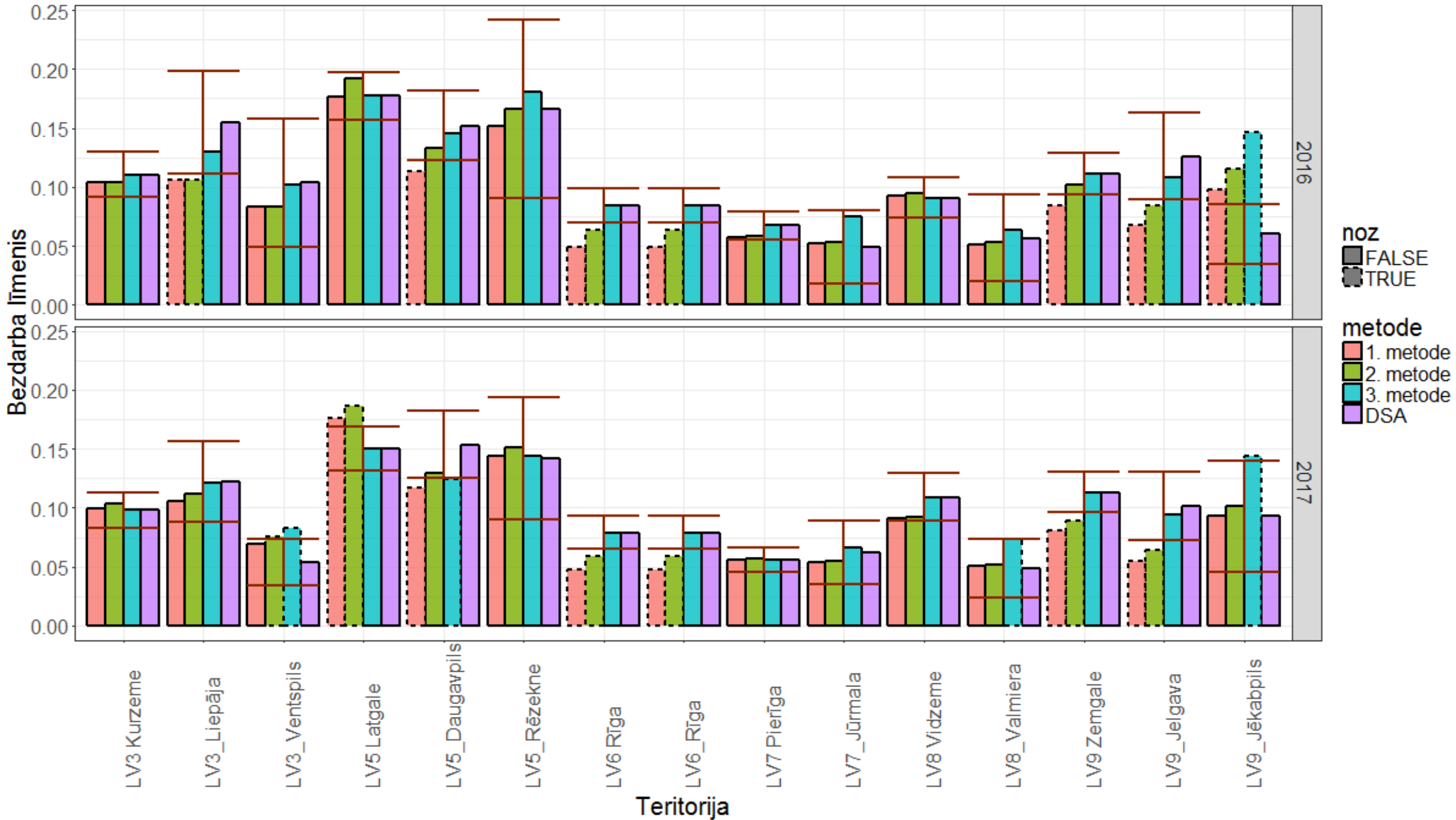
Rezultāti reģionos un lielpilsētās 2016. un 2017.gadā

teritorija	TS	TS_imp	TS_imp_calib	LFS	LFS_low	LFS_up
Valstī	8.3%	9.3%	10.0%	10.0%	9.4%	10.7%
Kurzeme	10.4%	10.4%	11.1%	11.1%	9.2%	12.9%
Latgale	17.6%	19.3%	17.7%	17.7%	15.7%	19.7%
Pierīga	5.7%	5.8%	6.7%	6.7%	5.6%	7.9%
Rīga	4.9%	6.4%	8.4%	8.4%	7.0%	9.9%
Vidzeme	9.2%	9.5%	9.1%	9.1%	7.4%	10.8%
Zemgale	8.5%	10.1%	11.1%	11.1%	9.3%	12.8%

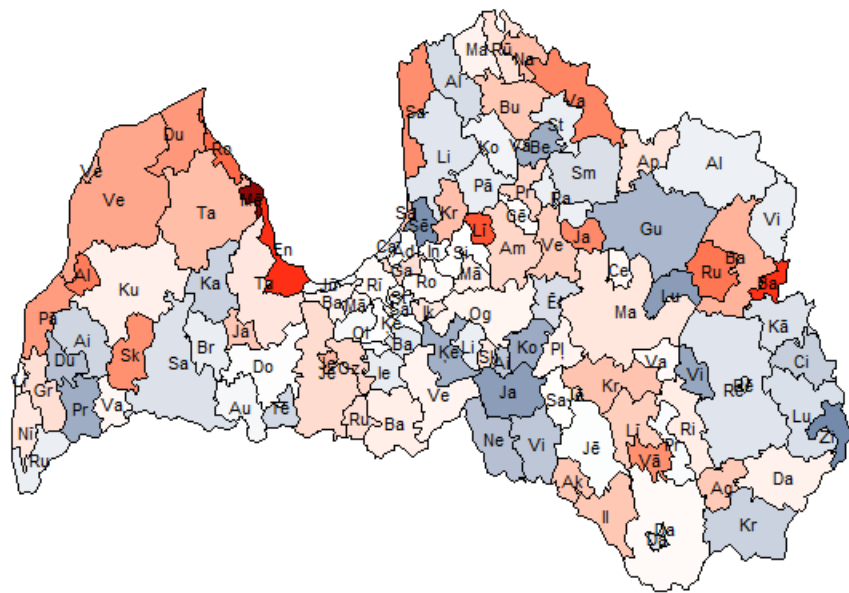
teritorija	TS	TS_imp	S_imp_calib	LFS	LFS_low	LFS_up
Valstī	8.1%	8.8%	9.3%	9.3%	8.8%	9.9%
Kurzeme	9.9%	10.4%	9.8%	9.8%	8.3%	11.3%
Latgale	17.6%	18.6%	15.0%	15.0%	13.1%	16.8%
Pierīga	5.6%	5.7%	5.6%	5.6%	4.6%	6.6%
Rīga	4.8%	5.9%	7.9%	7.9%	6.5%	9.3%
Vidzeme	9.1%	9.2%	10.9%	10.9%	8.9%	12.9%
Zemgale	8.1%	8.9%	11.3%	11.3%	9.6%	13.1%

teritorija	TS	TS_imp	S_imp_calib	LFS	LFS_low	LFS_up
Valstī	8.3%	9.3%	10.0%	10.0%	9.4%	10.7%
Rīga	4.9%	6.4%	8.4%	8.4%	7.0%	9.9%
Daugavpils	11.3%	13.3%	14.5%	15.2%	12.2%	18.1%
Jelgava	6.8%	8.4%	10.8%	12.6%	8.9%	16.3%
Jēkabpils	9.8%	11.6%	14.7%	6.0%	3.4%	8.6%
Jūrmala	5.2%	5.3%	7.5%	4.9%	1.8%	8.0%
Liepāja	10.6%	10.6%	13.0%	15.5%	11.1%	19.8%
Rēzekne	15.1%	16.6%	18.1%	16.6%	9.0%	24.2%
Valmiera	5.2%	5.3%	6.4%	5.7%	2.0%	9.3%
Ventspils	8.3%	8.3%	10.2%	10.4%	4.9%	15.8%

teritorija	TS	TS_imp	S_imp_calib	LFS	LFS_low	LFS_up
Valstī	8.1%	8.8%	9.3%	9.3%	8.8%	9.9%
Rīga	4.8%	5.9%	7.9%	7.9%	6.5%	9.3%
Daugavpils	11.7%	13.0%	12.4%	15.4%	12.5%	18.2%
Jelgava	5.5%	6.5%	9.5%	10.1%	7.2%	13.0%
Jēkabpils	9.3%	10.1%	14.4%	9.3%	4.6%	14.0%
Jūrmala	5.3%	5.4%	6.6%	6.2%	3.5%	8.9%
Liepāja	10.5%	11.1%	12.2%	12.2%	8.8%	15.6%
Rēzekne	14.4%	15.1%	14.4%	14.2%	9.0%	19.3%
Valmiera	5.0%	5.2%	7.4%	4.8%	2.3%	7.3%
Ventspils	7.0%	7.5%	8.3%	5.4%	3.4%	7.4%

1.metode_2017 - 1.metode_2016

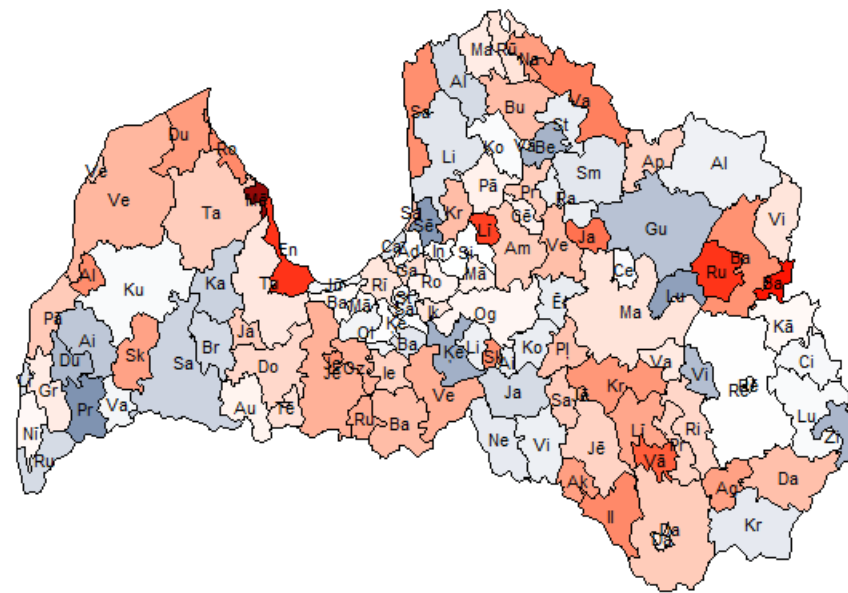
2.metode_2017 - 2.metode_2016

izm_7

0.04

0.00

-0.04

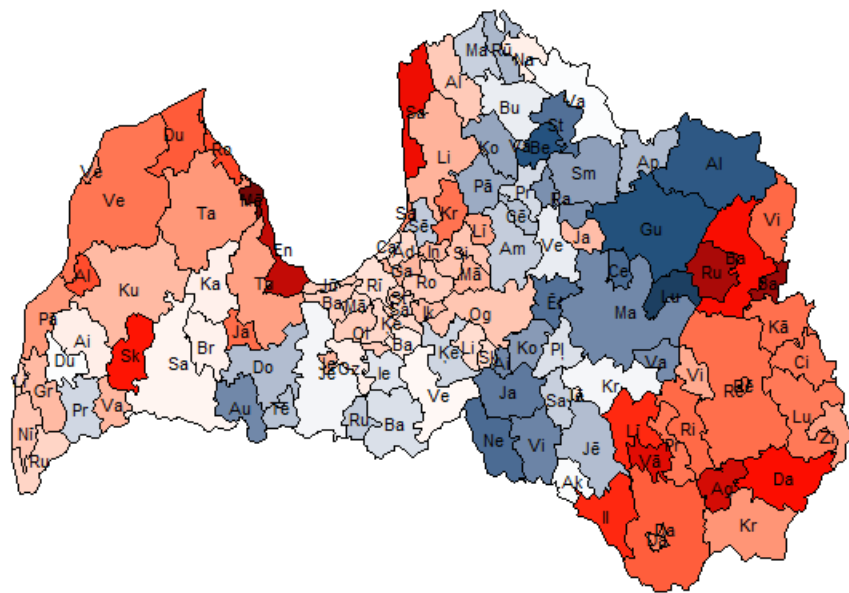
izm_8

0.04

0.00

-0.04

3.metode_2017 - 3.metode_2016

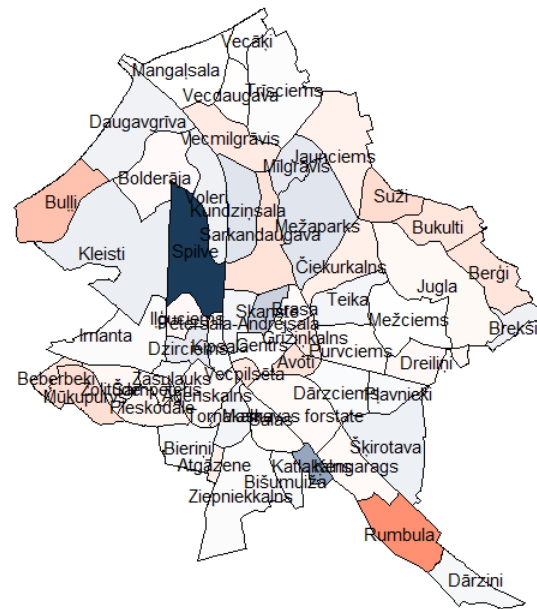
izm_9

0.04

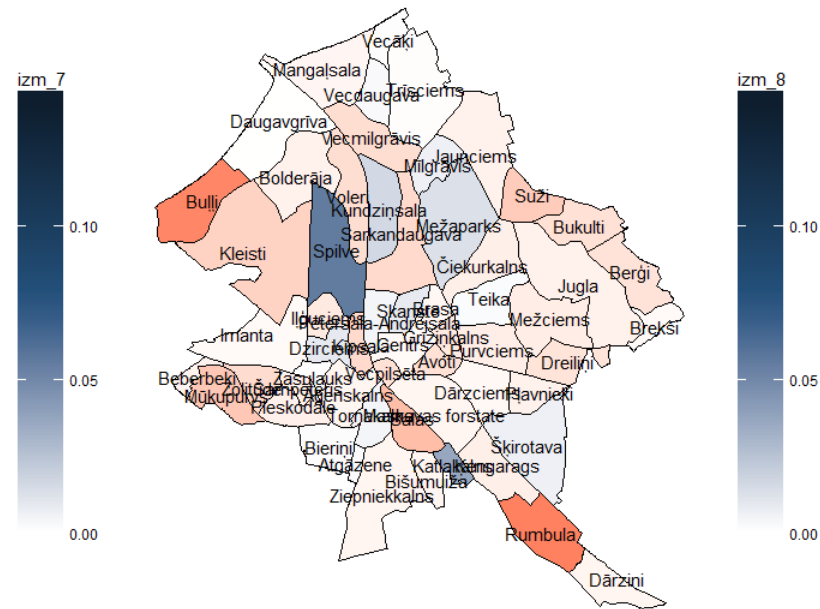
0.00

-0.04

1.metode_2017 - 1.metode_2016

2.metode_2017 - 2.metode_2016

3.metode_2017 - 3.metode_2016

